

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
 Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
 Helyben előfizethető: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben
 Egyes szám ára 5 kr. o. é.
 Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordozta szögletén, Csapó S. kereskedésével szemben, I-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetések felvételnek: Helyben: a szerkesztőségnél, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Bécsben: Haasenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstätte 2), Pesten: Haasenstein és Vogler Uritca 13. Lang et Schwarz, Fördötca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyitlár sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.
 Félévre 6 frt. o. é. Égyre 3 „ „ „
 Az előfizetések egyenesen a szerkesztőséghez küldendők be.

Az előfizetés minden hó 1 és 15-kétől megújítható.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

A vasuti állomás-főnökök zsar-noksága.

Sokszor hallottunk panaszt azon bánásmód miatt, melylyel némely vasuti állomásokon a hivatalnokok részéről találkozik az utazó. Nem mondjuk, hogy minden panasz alappal bírna, de hogy valami igaz van a dologban, azt a tapasztalat bizonyítja. Mint ugyanis nekünk írják az erzsébetvárosi állomáson néhány munkás székely embert, kik nagy gyorsasággal szállottak át a Küküllőn s második csemetéjük meg is érkeztek a vonatba, az állomás-főnök csak nagy könyörgés és közbenjárásra engedett föl a vonatra. Az ágsótonfalvi főnök egy kis királynál nagyobb hatalmat gyakorolt. Két közember itt is második csemetéjük a vagonba fölkarolt szállni, de a főnök eszeveszett duhóló sáppadtan visszautasította őket s vonat indulásra még nem volt készen, mégis harmadszor rögtön csemetéjük; hogy többé ne legyenek a beszállást követelni. A székely embereknek, jóllehet már jegyet váltottak volt, ott kellett nézni míg a vonat szeméik elől elrobogott. Még ez sem volt elég. Két előkellő nadrágos uri ember a vonatról leszállván, azon gyalog ösvenyen, melyen az előtt mindnyájan jártak, s melyen egy más utazó éppen akkor jött keresztül, Barótra indulandó az Oiton levő komphoz akart indulni, de valami felügyelő annyira eltanulta főnöke bánásmódját, hogy azon két embert visszautasította azt mondván, hogy még az Istennek sem enged meg, hogy gyalog uton átmenjen, ha főnökétől engedélyt nem kér. Az embernek minden csepp vére felforr midőn ily eljárást lát. A közjólét és nyugalom érdekében kérnünk kell a kormányt és vasuti igazgatóságokat, hogy segítsenek a lelket mélyen sebző ily bajokon s büntessék vagy utasítsák rendre a vasuti kis zsarnokokat. △

A székely pályadíj-alapról XXVII-ik közlemény.*)

A múlt hét folytán adtak nálam a Székely pályadíj-alapra Gyergyai Árpád orvostudor 5 frtot, Laszló Péter 1 frt 60 kr. Bodrogi Sámuel nagysebeni ev. ref. pap 2 frt. Maros-Ujvárról Grün Izrael 25 frtot, Grün Izák 1 frtot, Grün Mihály 1 frt, Grün Salamon 2 frt, Langfelder Dávid 1 frt. Fogadják honfitársaink s köztük a derék magyar-izraelita család a szíves adakozásért székelyeink nevében a legszívesb köszönetet.

Szabó Barnabás, szigorló orvos Pestről személyesen adott át nekem e napokban „Buda-pesti gyűjtés“ czim alatt 66 forintot, mint a következő igen tisztelt tudósok és hazafiak nemes adományát: Dr. Wagner János egyetemi tanár 5 frt, Dr. Arányi Lajos egyet. t. 5 frt, Dr. Lumniczger Antal egyet. t. 5 frt, Dr. Poor Imre tanár 5 frt, Dr. Siklósy tanár 5 frt, Darvas Ignác fogalmazó 5 frt, Kapocsányi Mór ügyvéd jelölt 5 frt, Máthé Dénes orvos nev. 5 frt, Gidró László ügyvéd 3 frt, Szombathalvi Albert ügyvédjelölt 3 frt, Dr. Antal Géza tanársegéd 2 frt, Dr. Wallaszy Lajos kórh. orvos 2 frt, Dr. Marosy Kálmán, Dr. Csillag Zsiga, Dr. Csiki Gerő, Haneker Ferencz, Dr. Lipcsey László, Simon Lajos, Bód Lajos, Boltresz Frigyes, Rábaközy Gellért, Hankó Ödön, Kriszhaber

*) A Székely Hírlap, Erdély és Nemere tisztelt szerkesztőit tisztelettel kérem e közl. szíves átvételére. J. E.

J., Dr. Janny, Csiszér János, egy göbő, Amira Imre, Andrassy József egy-egy forintot.

Gyűjtő hazánkfa óhajtaná, hogy a pesti lapok is közölnék ez adakozást, mire tisztelettel fel is kérem azon okból, mert az erdélyrészi lapokat a magyarországi olvasók nem járják, s így az áldozók meg sem tudják, ha vajjon adományuk rendeltetére helyére eljutott-e?

Engedjék meg a nagytekintetű pesti egyetem tudós tanárai és a többi adakozók, hogy őszinte hálámot fejezhessem ki nagybecsű adományukért, melylyel ugy a pályadíj, mint az eszme pártolónak erkölcsi súlyát tetemesen növelni szivesek voltak.

Ugyancsak Pestről Bacsoni Mátyás orvos t. hallgató beküldött hozzám 16 forintot, mint Kis Gergely műegyetemi hallgató gyűjteményét a következő honfiaktól. Márk Károly mérnök 2 frt, Sebesi Béla 4 éves techn. Szabó Jenő 3 éves techn. Szabó Imre 5. éves technikus, Csákány Elek 2. éves technikus, Novák Antal 3. éves techn. Bodó Ferencz 3 éves techn. Kovács Gyula 5 éves techn. egy-egy forintot, Farkas Albert 2 éves technikus 2 frt, Barátosi György 3 éves techn. Booskor Árpád 3 éves techn. Lázár Imre 3. éves technikus, Kovács Domokos 2. éves techn. Csép Albert 3 év. techn. egy-egy frtot.

Ezenkívül ugyancsak Bacsoni írja nekem, hogy nála is van hét aláíró s reméli, hogy adományait e hó végéig begyűjtve, kezéimbe juttathatja.

Fogadják a tisztelt gyűjtők és áldozók meleg hálámot fáradozásukért.

Még két pesti honfitársamnál tudok e célra gyűlt áldozatokat, a kiket szívesen kérek azoknak beküldésére, hogy a dühöngő járvány megszűnésével tartandó értekezleten tiszta számadást mutathassak elő.

Örömmel értesültem arról, hogy Marosozék sem kíván elmaradni többi társaitól s a dulóknál kézen forognak a gyűjtő-ívek, valamint hogy a marosozéki ev. református esperest választásakor is indítvány következtében több buzgó székely lelkész atyánkfiai irtak alá e célra. Örömmel konstátalom e kedvező híreket s még pár hétig nyitva tartom ötezer körül járó ügybarátink általános főgyűjtő-ívenem levő diesteljes névsorát, hogy oda kedves szülőföldem — Marosozék — honszerető fiainak és leányainak nevéit is besorozván, az utókor az összes székelység színeit javát egy raryogó koszoruba fűzve láthassa!

Vajha addig Aranyoszeiken valami örömdetes mozgalom indulna a tárgyban. Onnan eddigelő még csak a tisztikar irt alá, dorék akirálybírájával.

A mai nap Takarékpénztárba tettem a hozzám begyűlt 120 frt és 60 kr, kamatozik tehát együtt: 6332 frt 40 kr, fizetetlen van 10 forint 36 kr, az egész pályadíj-alap: 6342 forint 76 krajczár.

Kolozsvárt, aug. 21. 1873.

Jakab Elek.

Legujabb táviratok.

Bécs, aug. 23. A „N. Fr. Pr.“-nek távirják Londonból: A kabinet újraalakítása és Bright Johnnak abba való felvétele következtében a birminghami szabadelvű végrehajtó bizottság elhatározá, hogy a választásoknál a kormány ellen nem képezend ellenzéket.

Páris, aug. 22. este. A „Memorial diplom.“ egy jó forrásból eredő, s e hó 20-án kelt bécsi iratnak: resuméját közli, melyben ezek monhatnak: Chambord gróf teljesen megnyugtatónak mutatja magát a párisi gróf látogatása által, és erős bizalmát fejezi ki Franciaország jövője iránt, midőn kinyilatkoztatja, hogy egyikét sem hagyja teljesítetlen azon kötelességeknél, melyeket a nemzettel szemben állása rovandó reá. A „Patrie“ jelenti, hogy Franciaország hozzájárult a berni nemzetközi posta-congressushoz.

Páris, augusztus 23. A baloldal egy bizottságot választott, mely a balközéppel alkudozásokba fog beleszólítani a fuzió érdekében.

London, augusztus 23. A birminghami szabadelvű végrehajtó bizottság elhatározá, hogy a jelenlegi kormánnyal szemben nem fog ellenzéki álláspontot elfoglalni.

A párisi iskolák.

Valemely nemzet életében nem a leverés ideje a legveszélyesebb mozzanat, hanem az azt követő időszak. Ezen időszakban mutatkozik a visszahatás jellege s ereje, ennek ismerete szolgál alapul, ha a nép jövője fölött hozzátétől akarunk itélteni. Éber figyelemmel lesi Európa, hogy Franciaország mit és mennyit tesz, hogy előbbi állását visszafoglalja. Az adatok lassan gyűlnek, a források, melyekből erednek, gyakran nem igen megbízhatók s tiszták. De egy tény megragadja figyelmünket, az iskolaügy szervezése, s ez oly tanulságos, mind a francia viszonyok megbirálására, mind pedig ránk nézve, kiket hasonló törekedések vezérnelnek, hogy kivonatossan közlünk egy cikket, melyet Maxime du Camp, ki a tanügygyel bőven foglalkozik, a „Revue des deux mondes“-ba irt, s a melyben már maguk a bőven közölt adatok is érdeket keltenek.

Az elemi tanítás (l'enseignement primaire) a legujabb időkig nem igen tudott lendületet venni. 1792-ben, a nagy átalakulások idejében, a törvényhozó testület megszüntette mindazokat a testületeket, melyek tanítással foglalkoztak, s 1793-ban ki is mondá a tanítás szabadságát, de elfelejtett iskolákat szervezni. Hogy a zavart növelje, az 1794-ik évben azt rendelte, hogy az oktatás mindenütt ingyenes legyen, de a következő évben törvényben kimondta, hogy a tanítóknak csak az a fizetés járjon, melyet maguk a családok jóvoltukból rá fognak szánni.

Igy tengott az elemi oktatás ügye a restaurációig, midőn Cousin az általános iskola kötelezettség szükségét kimutatta. De csak 1850-ben, mellőzve a tanítás szabadságát, lett törvényerejűvé, s így nem csoda, ha a statisztikai kimutatások elég kedvezőtlenül szólnak. 1829-ben 30791 elemi iskola létezett, 1832-ben 32520, 1850-ben 43843, végre 1868-ban negyven esztendő alatt csak két harmaddal szaporodott az iskolák száma.

Ha a mappát nézzük, hat kerületet találunk, a hol az írni, olvasni nem tudók száma a lakosság huszadik részét teszi; 11—20 kerületben a tízedik része „illetlé“; 22 kerületben a 10—4-edik része az, 23-ban a negyedik — harmadik része, 26 kerületben pedig a harmadik része de sőt a fele nem tud írni s olvasni. Oly nagy különbség az egyes kerületek között, hogy míg La Meurthe kerületében a lakosság két százaléka nem tud írni, olvasni, l' Ariègeben száz ember között 66-ot találni, ki nem járt iskolába. Mindenféle erőlködés ezen szomorú viszonyokon változtatni, haszontalannak bizonyult ott, hol a köznép apathikus, a hatóság tétlen, s azon hit erős gyökereket tudott verni, hogy a tanulás ideje elvesztett idő.

Iskola lehetetlen ott, hol sem alkalmas épület, sem a tanítók nincsenek meg. A kerületekben mind a két bajt találjuk. A községek nem fizetnek, a departement nem akar fizetni, az állam tesz valamit, de mind a három közeg, község, de partement meg állam hatvan millió frankot áldozik évenként a tanügyre, míg New-York 1870-ben 4.382.759 lakos számára ötven milliót adott ki. A tanítók fizetése olyan, hogy abból semmiesetre nem élhetnek meg. A világi papok „maitres congréganistes“ 600 frankot kapnak évenként de közösen élnek, s így valamiképen beérik vele. 52,000 tanítónak azonban felerésze 750—800 frankot kap, negyed része 550—600, s végre a többi 450 frankot. Ezek legnagyobb része család-dal bír, s így kénytelenek, hogy valamit kereszenek, harangzóknak beállni, hirdetéseket kikiáltani, irnokoskodni, kaszálni az iskola megnyitása előtt, s bön-gészni, ha vége az iskolának.

Maxime du Camp véleménye szerint 1000 franknyi minimumot kell megállapítani a tanítók számára, továbbá szükséges az iskolaépületeket kijavítani, s a hol kell, újakat építeni. Erre 180 millió frank lesz szükséges. Ha nem sejtene, még pedig gyorsan s kimerítő módon ezen szomorú viszonyokon, „kétségbeesni kell.“

Páris városa gyermekének gondviselő, vigyázó anyja. Az állam segítségét semmiképen nem veszi igénybe. Nem kér semmit s mindig ad, ha kérnek tőle. A tanítók s tanítónők megélhetnek fizetésük után, az iskolák, jól vannak felszerelve, a jöltgyelet jó, a tandíjmentesség tökéletes, sőt a tanulók papírost, tollakat, könyveket, író, s rajzeszközöket, földrajzi mappákat is ingyen kapnak. 30 millió frankot költenek évenként iskolákra s ezen összeghez a departement csak másfél millióval

járul. Nagy raktárban vannak fölhalmozva a szoros értelemben vett taneszközök, padok s székek, az iskola földszitására szolgáló függönyök, Jézuskák; továbbá órák, seprők, öntözőkannák, gereblyék, ásók, lapátok. 1872-ben padok kellettek, melyeken összevéve 16148 ülés volt, 300 dobogó, 300 könyvtár (butorzat) 325 fekete tábla, 4261 szivaos, 2068 függöny. Az 1873-ki év első negyedében kellett 98,754 könyv, 448,050 füzet, 434.000 toll.

Párisban van 341 elemi iskola. Ezekből 94 ugy nevezett salle d'asile (65 világi, 29 papi), 123 iskola fiuk számára (69 világi, 54 papi) 124 leányiskola (65 világi, 59 papi), összesen 142 papi és 199 világi iskola. Ezekbe befogadnak 89,012 gyermeket. De Párisban van 259.517 tanítóes gyermek, a különbség 170.000-et tesz. Családokban s magántanodákban nevelnek 102500 gyermeket, 22000 jár nyilvános iskolákba, a község ujabban 23000 gyermeknek rendez új iskolákat ugy, hogy még 23000-ról kell gondoskodni.

Az oktatás kitünő. Az általános fogalmak kiképzésére fektetnek súlyt, történetre, számtanra, földzajra. A részleteket elhagyaljuk, de annyit megemlítünk, hogy du Camp szerint, mindenki a ki szemmel tartja, okvetlenül észre fogja venni, hogy az elemi oktatásban a nő felülmúlja a férfit.

Emlékeztetünk Trefort szavaira s ismertetni fogjuk ezzel kapcsolatban az orosz nógymnaziumok szervezetét.

Mintha csak arra volnának teremtve, mintha bizonyos arra való ösztönnek bírnának; hajlamaikkal, anyai hivatásukkal meggyözezik, Amerikában s Svájcban a gyermeket 12 éves koráig rendszeren a nőre bízzák. A párisi iskolák közt a leánytanodák mind esinra, mind tisztaságra nézve kitünők. Du Camp a St. Vincent de Paul-i apácák tanodáit nem győzi eléggé dicsérni.

Az elemi iskoláknak csak egy bajuk van. Nem iskolák, azaz az épületek régiek, alkalmatlanok. Az új iskolák rendszeren vannak berendezve; a régiek egynekelyben pedig néha kilencszázalánál több gyermek is van, egy osztályban néha 90 hallgató. A termek kicsinyek, nincs mindenütt kert. De a nagylelkű párisi község lassan-lassan ezeken a bajokon is fog segíteni.

A párisi iskolák mindezek szerint kitünőek. Ha a növedékek közül valakinek kiváló hajlama van a tudományhoz, azt a község nem hagyja el. Bejut-tatja a magasabb intézetekbe, elkiséri a fakulté-kbe, az école polytechnique-be, támogatja mindaddig, míg tanulmányait be nem végezte. Megtörténhetik, hogy a gyermeket születésétől fogva ápolja s neveli. Két éves koráig a crecheben maradhat, hatodik évéig a salott d'asileben nevelik, tizennegy éves koráig elemioktatásban részesíti s végre a középtanodába s a magasabb tanintézetek is befogadja.

Páris minden kerületében van iskolai pénztár. Ennek nincs rendes jövedelme, hanem a jómódú polgárok adományából gazdagodik, az egyéni inicziatívára van bízva. Ebből a szegényebb sorsuakat ruhával lehet ellátni, betegség esetén őket ápolni, szorgalmuk ébresztésére díjakat kitűzni, s később, ha iparra adják magukat, pénzsegélyben részesíteni őket. Az intézmény még nem vert győ-keret Párisban. 1872-ben a nyolczadik, azaz a leggazdagabb kerületek egyikében csak 20000 frk gyűlt be.

Vége La Camp kényes kérdést pendít meg, melyről ugylátszik, jobban szeretett volna hallgatni. Van egy párt a fővárosban, a mely a tanítást egészen a világiakra, a papok s apácák kizárásával, szeretné bizni. Szerző szerint jog, méltányosság és opportunitás ellenére. Ehhez különben nincs közönség. Ilyen kérdést theoretice egy-néhány szillogizmussal, praktioze azonban csak a főállók viszonyok tekintetbevételével lehet megoldani.

A középtanodák vajadásban vannak. A műveltség terjesztésére volnának hivatva, de nem teljesítik hivatásukat. Mindennemű reform, épen ugy mint nálunk, nem vezetett célhoz, csak kimondhatlan zavart, épen ugy mint nálunk, idézett elő. Tradicio akadályokat gördít a reform útjába, míg az elemi oktatást egészen ujjá alkották.

Midőn Napoleon 1806—1808-ban újra a középtanodákra fordította figyelmét, nem talált tanítókat. A vallási testületek megvoltak szüntelve, világiak pedig nem voltak. Akkor emlékeztek meg a jezsuiták nevelésének fényes, igen is fényes ered-

— **Hátralékban levő t. előfizetőinket** kérjük, méltóztatásuk az illető összegeket hozzánk mihamarabb beküldeni.

A „Kol. Közl.” szerkesztősége.

— **Véls Simon** a helyi vizgyógy-intézet derék igazgató orvosa tegnap d. u. tartá a vizgyógyintézet kerti helyiségében szép számu közönség előtt: „miért megy át a kolera oly gyakran a typhusba” czimű théma felett igen érdekes felolvasást.

— **A helybeli dalárda**, tegnap mint Lajos napja előestéjén derék karnagya Hann vezetése mellett pár darabbal kedveskedett alelnökük Székely Lajos p. ü. igazgatósági titkárnak.

— **Prielle Cornélia** asszony ma érkezik meg M.-Vásárhelyre, hisszük, hogy ott működő színtársulatunk igazgatósága meg tesz mindent, hogy a tisztelt művésznőt néhány előadásra megnyerhesse.

— **Tüvész.** Városunk „kökert” nevű utcájában tegnap délután 7 óra tájt tűz ütött ki, Nagy Józsefné és a Dozsa-féle házat hamvasztá el a láng, tűzoltóink elismerésre méltólag működtek.

— **Haray Viktor** „Magaságok urak” című 1 felvonásos vígjátékát M.-Vásárhelytől működő színtársulatunk e hét folytán színe hozza.

— **Értesítés.** A kolozsvár-városi iskolaszék f. hó 23-ki határozatával a polg. iskola megnyitását, az uralkodó járvány miatt szept. 4-ől egy időre elnapolta. Megbízta azonban az igazgató tanácsot, hogy a járvány megszűntével az iskolának azonnal leendő megnyitására gondoskodjék. Midőn erről úgy a városi mint vidéki t. szülőket értesítém, egyszerűs tudatom, hogy az iskola megnyitásának ideje is hírlapok utján fog közlé tétetni. Kolozsvárt 1873. aug. 24-én.

Deák József,
h. igazgató tanár.

— **Sz. 4543—1873.** A megyénk de külföldön a szomszéd megyékben uralgó cholera-járvány miatt kénytelen vagyok a zalathnai sept. 1-ső napjára eső országos vásár — valamint az ezt megelőző baromvásár megtartását betiltani. Alsó-Fehérmegye alispánjától. N.-Enyeden 1873. aug. 23-án.

Imreh Ferencz,
alispán.

— **Nelaton a hirneves francia sebész** meghalt aug 15-én. Született 1807-ben július 18. S 1868-ban a becsület rend nagykeresztjét kapta és szenátorrá neveztelett ki. Mint műtő Európaszerte híres volt. Páris kórházait igazgatta, tanított az egyetemen s tagja volt az orvosi tudományos akadémiának.

— **A frankfurti Rotschild-ház** egyik pénztárnoka kétszáz ezer forinttal megszökött.

— **Grant elnök szerencséseje** Colorado államban utazván egy ismeretlen ajándékvéllel kedveskedett; az elnök megkosztolta s ellette, de meg se nezte; utóbb kidrúlt, hogy ez adománylével által egy oly eüstbányának lett felreszes tulajdonosává, mely most mesés gazdagságu ereket ásnak ki.

— **Milyen figyelmes a német császár** Emsben két zsidó ekszerész van, kiktől Vilmos császár rendszeren elv azta előt szokott vásárolni; egyikök szorosán tartja a szombatot és nem árul; a német császár, nehogy ez utóbbit hasonban ne részesítse, bar csak vasnap akart elutazni, már pénteken megjelent a boltjában.

— **Hatalmas óvszer a cholera ellen.** A Budapesti Roku-z kórház köz iszteleiben álló plébanosa, ki — saját szavai szerint — „harminez esztendő óta tartja már hátat a Rokuszban a halálnak” s e nagy idő lefolyása alatt soha senkimemű ragályos vagy epidemikus betegségbe nem esett, a cholera ellen saját tapasztalata nyomán, azt ajánlja óvszerül, hogy az ember reggelienként egy késhegynyi kénvirágot (flores sulfuris) hintsen a harisnyájába a végett, hogy az a talp poltusán keresztül a circulatióba eljusson. Nevezett plébanos ur, ki naponta annyi haldoklót gyóntat s oly sok halottat eltemet, ki annyi ragályos és járványos beteg ágynál kénytelen megjelenni, egyjűl a kén említett módon való használatának tulajdoníthatja, hogy eddig legalább mindennemű ilyenmű bajoktól megmenekedett. Felemlítjük még ama körülményt, hogy plébanos ur tanácsára a kórház több fő- és alorvosa a kénnek eképeni használatát czélszerűnek vélve elfogta.

— **Óriási hydra.** A brightoni aquariumban egy „Oktopus” (polyp vagy hydra) latható, mely egy alkalommal ugyancsak kézzel (még pedig legalább is nyolcz kézzel) foghatolag adott igazat Hugó Viktor rémes leírásának, melylyel e szörnyeteget a „Tenger munkásai”-ban ismerteti. Mr. Charles Collette, a brightoni színház egyik első rangu színésze, ki Indiában a kigyóbuólés mesterségét elsajátíta, megkísérlte az Oktopust is elbűvölni, a mi annyiban sikerült is neki, hogy a monstrum feljött a víz színére s a vízmedence szélén körülkísérete őt; de a mint Collette a víz fölé hajolt, az Oktopus hihetőleg sokkal jobban el volt bűvölve, hogy sem ölelő karjait vissza tudta volna tartani s megragadván őt hatalmas szípjaiyal, be-

ményéről. A külső fény után törekedtek ugyanis s ezt a tanítás gépies módszere által el is érték. Az emlékező tehetségét nevelték, de nem az értelmet. Minden könyv nélkül kellett tudni, de valójában semmit sem tudtak.

Ebben a bajban a francia középtanodák mindeddig sínlődnek. Az értelem, a szellem kifejlesztésével nem gondolnak. Senki sem dolgozik. Sem az ugynevezett maitre d'etude, sem a tanár s ennelfogva a tanuló sem. A tanár megmondja, mit dolgozzanak, a maitre d'etude nézi, hogy dolgoznak, de egyikük sem dolgoztatja őket, egyikük sem tanítja őket dolgozni.

Egy látszólagos üdvös intézmény szerencsétlen behatást gyakorol a középtanodára; a közverseny, s concours général. A különböző lyceumok ugyanis minden évben kiválasztanak egynehányat tanítványaik közül, s elküldik a Sorbonne-ba (egyetem-féle), a hol versenyt dolgoznak s a legügyesebbé lesz a dij.

A dijkiosztás nagy ünnepélyvel, nyilvánosan megy vézhez. A Notre-Dame de Paris egy öreg kanonoka, Louis Legendre 1733-ban összeget hagyott hátra káptalájának azon kikötéssel, hogy minden negyedik évben jutalmazzanak meg egy olyan tanulót, ki a legjobb latin és görög verseket tudja csinálni. Sem ez, sem az ezen esetre kijelölt másik szerzet nem fogadta el az örökséget. Ekkor a mellékrokonok megtámadták a végrendeletet, s a parlament úgy intézkedett, hogy az egyetemre bizta a dij évenkénti kiosztását. Az első dij az 1747. évi augusztus 23-dikán osztották ki s azóta a forradalmi 1799—1800 évek kivételével (1793-ban cserolombból koszorut s az „alkotmány egy példánya volt a dij) minden évben megtartották a szertartást. Ennekövetkezmenyei pedig igen komoly termésétek.

Mennyivel több dijat nyer egy intézet, annál több s gazdagabb család küldi oda gyermekeit, s ennél fogva minden intézet főöczéla, minél több dijat nyerni. De a verseny, mely ezen módon származik, nem tanulók, hanem az intézetek tulajdonosai között folyik, s míg a tanulók legnagyobb részét elhanyagolják, addig azon egynehány tanuló fordítanak minden fáradságot s figyelmet, kik a dij elnyerésére legjobban látszanak hivatva, kiknek legtöbb kilátásuk van a Sorbonne nagy termében a legfinomabb társaság jelenlétében, a zene hangjai közt, győzteseknek nyilvánítottai.

A magán intézetekre nézve a dij elnyerése valóban életkérdés. Azért legalább egy jó oldala van az intézménynek. Az intézetek tulajdonosainak ugyanis ügyeik vannak a vidéken, kiknek az a fő adtuk, hogy eszes gyermekeket, habár szegények is, szerezzenek az intézetnek.

Ezek után nem fizetnek semmit, sőt megtörtént, hogy egy anya, kinek fia már három ízben nyert dijat, s ki az igazgatónak avval fenyegetőzött, hogy fiát más intézetbe adja, évenként 1200 frankot kapott az igazgatótól. Szegény gyermekeknek azonban nem könnyű az életük, se vasárnapjuk, se ünnepek, mindig kénytelenek dolgozni az igazgató nagyobb dícsőségére. A két lyceumban van vagy 7500 tanuló, magánintézetekben 13,000 papi iskolákban 2200, s mindezek közül csak azok dolgoznak, a kik a dijra törekednek, a többiek nem tesznek semmit, eleget tetek, ha a fizyelmet nem zavarnak. A kurzus bevezetésével a baccalaureat czim elérésére valánit betanulnak s azután kilépnek az életbe; a czim csak form listás, nem képesít fol semmi e k nyenyen adják, könnyen kapják.

Fortoul miniszter 1852. a „bifurcation” intézményet akarta ele be léptetni. Ez körülbelül annak felel meg, a mi nálunk Eötvös akart behozni, hogy a hat év végével a tanuló választasson, melyik pályára akarja magát adni s a szerint azután nyerjen a gymnasium többi osztályaiban oktatást.

Francoziországban két szakra akarták választani a felsőbb oktatást, a mi furesán neveznek des lettres és des sciences-nak, körülbelül a humanisztikus s reál-oktatásnak megfelelően. Du Camp szerint nincsen e jobb, egyszerűbb s jogosultabb valami ennél a tervnél. Akkor megbukott, mert azt hitték, hogy Fortoul evel az egyetemet akarta sújtani. Ma hasonló kérdés forog szőnyegen. Be akarják hozni, hogy senki se juthasson magasabb osztályba, mielőtt nem vizsgálták meg. Evvel a bifurcation czélját akarják elérni. A tradiczió itt meg azt mondja, hogy ne csak a latin nyelvet tanítsák, hanem tanítsanak latinul beszélni is, s ettől nem akarnak elállni.

(Vég. köv.)

O.-Láposbánya, aug. 21. 1873.

Nagyon tisztelt szerkesztő ur!

Mindenféle panaszkodnak a cholera-ról s más járványos betegségekről, csak még Oláh-Láposbánya községéből nem olvasott a tisztelt olvasó közönség elléle szomorú hírt.

Hiába, elzárt helyen lakunk óriási hegyek, chinai falai között, lehet hogy tan e miatt nem halátszik oly könnyen a nálunk is már sátorát felütött cholera eseteknek rémhíre!

Oh! pedig van nálunk is cholera, még pedig kétféle:

- 1.) Olyan, mely testi életünket viszi sirba.
- 2.) Olyan, mely nemzeti szellemünk életét olfja ki.

Az első cholera-ban már kilenczen voltak,

ezezből csak egy gyógyult meg, a többi áldozata lett a kegyetlen járványnak.

A kincsiári munkásoknál intézkedés tétetett, hogy reggelikép kömény levest kapjon mindenki, oh! de a községi előjáróság részéről a népnek ki-publikált elővszer: a tisztaság, szobák napenkénti szellőztetése, choleraorvosságok, a járványos betegség áldozatainak rögtöni eltemetésére szükséges készenálló koporsók s több effélékről a Fámia még semmit sem hozott. . . lehet, hogy itt is úgy járnak, mint a himlőnél, hogy miután többen elhaltak azután indul meg az előjáróság!

De mit is lehet várni olyan előjáróságtól, melyet képviselőtestületileg kellett meginteni: hogy már fogjon a hivatalos ügyek protocollumainak megkésztéséhez is! a hol minden más elő-terében van, csak a község ügyének pártolása, ezérti fáradozás nincsen . . .

No de hagyjuk e themát, hisz nálunk soha alkotmányos világ és rend nem lesz, sokkal több és nagyobb a füst . . . törjünk át a nemzetiségünket pusztító cholera-ra is.

E cholera-t egy polgártársunk peosovics cholera-nak nevezte.

E cholera-ban van köztünk igen sok, s e cholera-ba esett helyi zenekarunk is, melyet a nép véres verejtekéből kell hogy fizeszen — jelei már e veszedelmes betegségnek régóta észlelhetők voltak, azonban egész dühvel nemzetünk legfőbb ünnepe Szt. István király napján fogta el zenekarunkat.

Feje fájt, szédeleni kezdett, émeleggett, ökröndözött, lázas állapotba jött tüzes arcczal, kemény ütérveréssel, belső égés és nagy szomjúsággal (e jelt soha sem nélkülözte!) az életerő nagy kimerülésbe jött, a melegség egészen megcsökken, s úgy annyira elfogta a göres. — hogy a fennemlített vallásos és nemzeti ünnepeünkön már szava nem hallatszott.

En ezen valóban szomorú esetre doctort hívtattam, megvizsgáltattam, hogy vajlon a cholera az említett zenekar testületébe, vagy a fejében van-e?

De úgy találtuk, hogy nem a testületben, hanem a fejében a zenekar vezetőjében van s az ő vétkes hanyagságában.

Hogy honnén jutott hozzá a veszedelmes kor, azt nem tudom. Egyik azt mondja, hogy nem magyar, s ez okozta, — a másik azt mondta, hogy pénz vár, de remény és kilátás nem volt, hogy még kegyeleti ténynél is valaki megfizettesse hangjait, a harmadik azt mondja, hogy felsőbb helyről kapta a sugallatot.

Már akár az egyik, akár a másik miatt tette az illető zenekar és mestere, de elég rosszul tette akkor — a midőn csakójokon minden zenekari tag veres, fehér zold tollat visel!

Sz. István ünnepe olyan ünnep, a melyet mindenki legnagyobb fényvel megül, a ki a magyar nevezetet megerdemelni akarja, ez ünnepen a zenekar még akkor is zenél, midőn Kufstein és Joseph-tádtal fényeztetek az embert, — hit most tagadhatná meg e kötele-égszerű kegyeleti tény, a midőn már e fenyegetés elmaradt?

E már a vilg előtt nyíltan megrovandó tett, a vallásos és nemzeti szellem ellen való bűn, melytől az illető zenekart és mesterét legalább alóírt fel nem oldozhatja. . .

Máskor a királyi puskapor is (rectius bányakörepe-zsör) éjfélig pusztított, most sz. István király ünnepen az eddig szokásos üd-lövésokről is megfejeltek azok, a kiktől függ minden! . . .

Nemzetünk sz. Istene óvjon meg minden cholera-tól, de különösen meitsen meg népünket peosovics s több efféle cholera-tól. . .

Bakk Endre
lelkész.

Tisztelt szerkesztőség!

A vidékünkben uralkodott járvány folytán nagyon elléven foglaltva, nem kísérhettem figyelemmel a lapok közleményeit s így véletlenül csak most jött tudomásomra, hogy a „Kol. Közlöny” egyik számában egy „sztrigymenti” ur, ki nevét is szőgyelte kiírni, ellenem súlyos vádat koholt.

Miután a t. szerkesztőség ezen vádnak be-oses lapjában helyet adni sziveskedett, felkérem helyreigazító nyilatkozatomat is közölni.

Azt mondja „sztrigymenti” ur, hogy Bretye községben egy magyar nő rosszul volt, és keresztül utaztomban nem mentem segítségére.

Ez rosz indulatú vád. Visszautasítom. Azon nő Brettyén létem alkalmával nem szenvedő beteg, hanem másodnapos hulla volt.

A teny állás ez: Mult hó 19-én a hátszegi kir. törvényeszek által Gredislye községébe egy 14 napos hulla kiáztatására és felboncolására kiküldelvé, az ut Brettye községe mellett vezetett el, s mivel azon időben a járvány már több helytt mutatkozott, kértem a bizottság többi tagjait, hajtassunk a községi jegyzőhez, az egészségügy miben létének meg tudakozása végett. Így is történt s a jegyző kérdezősködésekre elbeszélte, hogy egy nő az előtt több napokkal a mezei munkából haza térve megfurdott, erre nyilatásokat kapott s pár

napi betegeskedés után az előtti napon elhalt. Er-re én azt mondtam, hogy az bizonyosan valamely gyuladós baj, nem pedig a jelenleg uralkodó járvány volt.

Tehát tisztelt „sztrigymenti” ur azon nőn ott létem alkalmával életem koozkázatásával sem lehetett volna segítni.

Igen könnyű oly embernek, kinek semmi dolga, a ki az emberiség érdekében még semmit sem tett, időt nyerni egy olyan ember elleni cikkirásra, ki minden perczen életét koozkáztatja; olyan ember ellen, ki 6. hét óta emberi erőt csaknem felül muló fáradaimait ki nem pihenhetve, éjjeleit legöbnyire egy padon tölti, felkelve pedig egyik megromlott levegőjű paraszt házból a másik, 2—3 cholera-beteg által fertőzött szobába menni kénytelen, addig „sztrigymenti” ur szobájából még a levegőt is kizárva, nehogy a miasma beférhessen, el nem fáradt testét pamlagon pihenteti s nemtelen rágalmakon törí a fejét azok ellen, kik a szenvedőkért saját életüket teszik koozkára. Valóban „sztrigymenti” ur szerezhetne magának nemesebb foglalkozást!!

Hátszegén, 1873. aug. 19-én.

Tisztelettel
Graef József,
ker. orvos.

Külföldi hírek.

Párisból 18-ról jelentik, a baloldal tagjai egy a lapokhoz intézendő levélben tiltakozni szándékoznak ama szigorú rendszabályok ellen, melyeket a kormány a vidéki republikánus sajtó ellen létesített. A mult hónap alatt 20 republikánus lap részint betiltatott, résaint azoknak a nyilvános utcákön áruása megtiltatott. A miniszteriumhoz e tárgyban kérdés fog intézteni az állandó bizottmány legközelebbi ülésében.

Gibraltarból 18-ról írják, a Cadix egéséről híre nem erősített meg. Cadix, Sevilla és Huelva nyugodtak Lobó admiral három hajóval 16-dikán Carthagénából Algerisrába érkezett. A spanyol consul azt jelenti, hogy ott egy corvetterre tüzeltek s ennek következtében 9 ember megöletett s többen megsebesültek. A katonaságot minden perczen várták, s a fölkelők közt viszály uralkodott.

Martinez Campos tábornok visszaverte a carthagenai fölkelőknek egy kirohanását, 300 foglyot ejt é.

A galliczai fölkelők különböző csapatokat alakítottak. Ezek egyike 400 — 500 főből állván, Carvalhónál Portugálba lépett át, azonban tetemes portugalli haderővel találkozáván, visszament a spanyol területre, 123 ember elvesztése után, kik Pleyronal lefegyverezteték. A többiek kisebb csapatokra oszolva a hegyek közt kerestek menhelyet.

Reyes dandárnok Mamesából jelenti, hogy a 16-ki utközében Saballs, Miret és Tristany, ez utóbbi súlyosan megsebesültek; 85 elesett carlista a kormánycsapatok által ellenettelett, s több mint 200 sebesült találtatott a harcztéren.

Bayonne aug. 22. Bregua tbk 12,000 emberrel bevonult Bubaoba. A carlisták odahagytak a folyam melletti hadállásukat.

Madrid, aug. 21. A kormány alkalmasság holnap indítványozandja a személyes szabadság fefüggesztését és erre a cortes elnapolandja magát.

Madrid, aug. 21. A cortesgyűlésben a személyes szabadság fefüggesztésére vonatkozó törvényjavaslat adatott be. Castellar a kooztársaság időléges megmentése czéljából hajlandó a kormány minden erejéből támogatni. — A carlisták ellen működő kormányi csapatok száma: 90 000 rendes és 80000 tartalékos, melyből septememberben 60,000 fog mozgósíttatni.

Madrid, aug. 22. Egy folyó hó 16-án folyt csatában Saballs, Miret és Tristany megsebesültek. Alphonz hg ellen gyilkossági kísérlet vitett végbe. A tettes agyonlövetett.

Madrid, aug. 20. A cortesülésben kinyilatkozatá Castellar, hogy legelőbb a kooztársaságot kell megmenteni, és a kormánynak pénzt és katonaságot kell teremteni. Ő az ülések elhalasztását és az alkotmány feletti viták elnapolását kívánja. Bregua tbnok Bilbao városának segítségére indult. Estella városa folyvást ellenszegül a carlistáknak. A kormány vonakodik amnestiát adni, mit a cortes nagy része jutalmul kíván a kormány támogatásáért. Szintén vonakodik a kormány megerősíteni azon új ayuntamientókat, melyek a cantoni fölkelést pártolták. Az elfogott kibékíthetlenek Cubába deportáltattak. Segoviában a carlisták 6 személyt lötek agyon, kiknek egyedüli bűnük, hogy liberálisok voltak.

Konstantinápoly, aug. 21. A sultán határozott kívánságára a persa sah elhalasztá elutazását hétfőre; ugyanő ma megtekinté Stambul nevezetességeit és meglátogató a persa követséget.

Konstantinápolyban 20-án a sah tiszteletére a csiraghán-palotában reggelt velt. 21-én a sah a város nevezetességeit megszemlélni, pénteken egy nagy szemlén jelen lenni, szombaton elutazni szándékozott.

intotta a viztartóba, honnan a körülállók csak osszas küzdelem után tudták kiszabadítani. Most ár senkinek sem kerekedik többé kedve a gonosz ydrát elbűvölni

Háboru-költségek. A londoni bé-e társulat számítása szerint a kémiai háboru 3406 z olasz báboru (1859) 670, az amerikai az szaknak 9,400, a délnek 4,600, az osztrák-pozs hadjárat (1866) 600 millióba került; az 870—71 nagy háboru Franciaországának nem számítva az 5 milliárd szaracet, 4000mil. frtjába áll ig az 1814—15 hadjarat csak 565 milliót méstett fel. Austria 1792—1800-ig minden gyes hadjáratra 110—112 millió forintot költött.

A deési takarékpénztár 1873 lius havi üzlet forgalma. Bevétele: Betétek 176 étel mellett 6407 frt. 86 kr. Befizetett kamatok 197 frt. 60 kr. Visz. fiz. váltók 56440 frt. Kü-önféle díjak 610 frt. 80 kr. Betéti könyv díjak 1 frt. Visz. fiz. előlegek 710 frt. Viszleszámitolt állók 13500 frt. Uj részvényekből 440 frt. Uj észvényekből utáni felül fizetés 780 f. A m.kir. köz. akarékpénztárból kamat jó, 13 frt. 16 kr. Allam leték 1 frt. 15 kr. Össz. 80104 frt. 57 kr. Pénz-ár marad. julius 30. 2754 frt. 27 kr. Főösszeg 32858 frt. 84 kr. K i a d á s: Betét visz. fizetések- e 65 félnek 5339 frt. 55 kr. Leszámitott váltókra 6280 frt. Tisztí fizetésekre 117 frt. Betét folyó amatra 2 frt. 32 kr. Kezelési költségre 43 frt. 57 r. Előlegekre 1110 frt. Visz. leszámitolt váltókra 1950 frt. Visz. leszámitolt kamatjára 257 frt. 6 kr. Napibiztosi díjra 31 frt. Kamat és osztá- ékra 2858 frt. 88 kr. Allam illetékre 1 frt. 15 kr. Összesen 77998 frt. 93 kr. Pénztár maradvék ju- us 31-ről 4859 frt. 91 kr. Főösszeg 82358 frt. 34 kr. Deésen 1873 julius 31-én.

760—1873 tan. eln. sz.—Kimentatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-lól kezdve 1873 évi augusztus 24. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Lakosság száma	A betegség kiterjedése	Ez ekből		Jegyzés.
			meg- gyó- gult	meg- gyó- gult halt	
Julius 1. 1873.	26,382	18/6	87	1057	448 522
Felek község	1	9/7	23	61	48 13
Összesen	111	6	111	1118	570

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

**1873 augusztus 15-dikétől elkez-
ve következő renddel járnak
Biasini gyorskocsijai**

**Kolozsvárról Tordára, Gyéres-Sz.-Ki-
rályra és vissza.**

Kolozsvárról Tordára naponata délután 3 óra-
kor a vasuti vonat megérkezte után. Tordáról Ko-
lozsvára naponta reggeli 7 óraker.

Egy személy Kolozsvárról Tordáig vagy visz-
sza 1-ső hely 1 frt 50 kr, 2-ik hely 1 frt 30 kr,
30 font szabadpodgyászsza.

Minthogy gyorskocsijainkkal sebesebben és
öcsobban lehet Torda és Kolozsvár között közle-
kedni, azért a t. cz. utazó közönség pártfogásába
ajánlani bátorokodunk.

Torda és Gyéres-Szenkirályi pályaudvar kö-
zött is egy kényelmes gyorskocsit járatunk, a ki
Tordáról Gyéres-Szenkirályra a vonatokhoz és
vissza szállítsa az utasokat. — Tordáról indul
éjjel 11 óra 30 perczkor, Gyéres-Szenkirályról
Tordára éjjeli 2 óraker, a vonat megérkezése után
rögtön. Egy személy díja Torda és Gyéres-Sz.-Ki-
rály között 1-ső hely 80 kr, 2-ik hely 70 kr.
Kisebb kézi táskák 25 fontosokig díj nélkül, na-
gyobb utazó bőröndök fontonként 1 krjával szál-
littatnak.

Felvételi és kiindulási hely Tordáról a Czifra
fogadó, Kolozsvárt a Biasini szalodája.

Kolozsvárról Deésre és Beszterczére és vissza
indul a gyorskocsi naponta kétszer, reggeli 7 és dél-
után 3 óraker.

Kolozsvárt, augusztus 11-én 1873.

Kibédi Biasini Domokos.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.
Aug. 25 -ről. 1873 5% metaliques 69.75;
nemzeti kölcsön 93.30. 1860-diki állammköl-
csön 102.20 Bankrészvények 972. Hitelrészvén-
yek 244.— London 111.15. Ezüst 105.75.
Cs. kir. arany —. 20 frankos arany 8.88—.
Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76.
75. Temesi 75.—. Erdélyi 76.—. Horv. Szlavon.
75.50

Nyiltér.

[42—60]

**Titkos betegségeket
és
tehetetlenséget
(elgyengült férfierőt)**

ugyszinte
hugycsöszküléseket, magömléseket
gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

Dr. Handler Mór

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész.

**Rendel naponként: délelőtt 11 órától 1-ig
és délután 3 órától 5-ig.**

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13.
szám 1-ső emelet 14. sz.

**Díjjal ellátott levelekre azou-
nal válasz adatik.**

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

Fogfájást

bármi nemű legyen az, még ha odvasok vagy
rökönödöttek is a fogak, tartósan meggyó-
gyittatnak a híres indiai kivonat által. Felül-
multhatlansága miatt e kivonat világhírű lett, s

egy családnál sem volna szabad hiányoznia.

Valódi minőségben 35 és 70 kros üvegekben kapható az egyedüli raktárakban

Kolozsvárt: Binder Károly a sz.-háromsághoz címzett gyógyszerárában.

Beszterczén: Dietrich és Fleischernél.

Gy.-Fehérvárt: Bíró M.-nál.

Brassóban: Jekelius A.-nál.

M.-Vásárhelyt: Bucher Miksánál.

N.-Bányán: Haracsek J.-nél.

N.-Sajon: Milde A. orvosnál.

907 1—16

Budán: Wlasek Ed. gyógyszerésznél.

Pesten: Török J.

N.-Szebenben: Thalmayer és társánál.

Sz.-Régenben: Leonhardt S. és J.-nél.

Segesvárt: Teutsch J. B.-nél.

Déván: Rosnyák A.-nál; Nagy-Enyeden:

Horváth Ferencznel.

902 902 1—12

Szédelgéstől óvatik!

A sok hirdetés közt, különösen órákra vonatkozólag, néhány a vidéki lakosság
rászedesere van kiszámítva Óvakodjék mindenki oly óra megvásárlásától, melyen
az eladó czége nem nyujt elegendő biztosítékot. A fölem vett órákat tetszés szerint
minden időben vagy becserelem, vagy visszaveszem, a legszigorubb szoliditás
tanúsága!

Hihetetlen, de igaz!

1 frt 50 kr. és 1 frt. egy svájci diva-
tos emittóra, szép tajkepekkel és viragokkal
zománcozva, igen elegáns és ócsó, szegény-
nek, gazdagnak hasznos, egy évi jótállással.

9, 10 és 11 frt. egy valódi angol ezüst hen-
geróra, nehez tal-ánczszal, medaillonnal, szek-
rényvel, órákulcszal, 5 évi jótállással és egy
tartale-üveggel. Ugyanígyen chrono-idómérő
órák legfin. aranyozva csak 12 ft 50 kr.

12 és 15 ft. egy jó, erős, alkalmas remon-
tíró-óra, ugyneve. császár-óra, legjobb gyártmány,
a mit csak gondolni lehet; o vosoknak, papok-
nak, sat. nem lehet eléggé ajánlani ezen órákat,
mert tényles bizonyítokok vannak, hogy az ef-
féle taradalmi-órák egyetlen percczel sem
hibázhatnak.

Csak 15 és 18 frt. kaphatni egy katoná-
órá, mely könnyű, csinos, szerfelett elegáns és
ízletes, s a mi fő, jaraa pontos és mesés öl-
csó; minden ily óra mellé kap a vevő egy után-
zott ezüst-óralánczot divatos készítményvel s
egy órákulcsot, szekrényt, medaillont s 5 évi
jótállási jegyet.

Csak 12 és 15 ft. egy ezüst hengeróra, va-
lódi arany abranccsal, rugóval, erős kristály-
üveggel, lánczsal és medaillonnal talmiarany-
ból, jótállási jeggyel.

Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi angol ezüst
horgonyóra, savonette dupla fedéllel, legfinom-
abb metszéssel, valódi talmiarany-lánczsal és
jótállási jeggyel.

Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst- és tűz-
ben aranyozott chronometer-óra lánczsal, tal-
miarany medaillonnal, bórsekreány- és jótállási
jeggyel.

Csak 14 ft. Ugyanaz, sokkal finomabb, keleti
utmutatóval.

Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi angol Prince-
of Wales-remontíró-óra, legérősebb fajta,
kristályüveggel, valódi tórnór talmiarany bicze-
gővel, ezen órák előnye más órák felett, hogy
kicsi nélkül felhuzható, ezek mellé kap min-
denki egy talmiarany lánczot, medaillont és
jótállási jegyet ingyen.

Csak 13 ft. egy valódi angol tórnór tal-
miarany hengeróra, legújabb szerkezet, dupla
kristályüveggel, úgy hogy becsukva is látható
az egész s erkevet, talmiarany lánczsal, me-
daillon- és jótállási jeggyel.

Fromm Fülep,
órágyáros, Rothenthurmstrase 9.
Bécsben.

Kérem a czímet jól megjegyezni.

Csak 14 vagy 17 ft. egy egész kicsiny hölgy-
óra, valódi ezüst valódi angol aranyozva, valódi
talmiarany nyaklánczsal és jótállási jeggyel.

Csak 18 vagy 20 ft. egy valódi angol legfin.
tűzben aranyozott ezüst chronometer-óra dup-
la fedéllel, legfin. zománcozva, valódi finom
talmiarany lánczsal, medaillonnal és jótállási
jeggyel.

Csak 18 vagy 20 és 25 ft a legfinom-
abb ezüst valódi angol horgonyóra, 15 rubint
kövel, legfin. talmiarany lánczsal, medaillon,
bórsekreány és jótállási jeggyel.

Csak 20 és 25 ft. egy ezüst remontoir-óra,
kules nélkül felhuzható, talmiarany-lánczsal és
medaillonnal.

Csak 23, 25 és 27 ft. arany hölgy óra, láncz-
sal, medaillonnal és jótállási jeggyel.

Csak 30 35 és fr. 40 egy valódi angol ezüst
remontoir-óra dupla fedéllel, jótállás mellett, sza-
badalmazott.

Csak 35, 45, 50 fr. egy valódi angol arany
horgonyóra kristályüveggel.

Csak 60, 75, 100 fr. egy finom arany re-
montoir óra kristályüveggel, dupla fedéllel 105,
115 ft.

Csak 200—300 ft. egy valódi angol chronome-
ter-óra remontoirterrel, dupla köpenyvel és kris-
tályüveggel.

Ezenkívül minden, bárki által hirdett óra-
nemek olcsóbbak.

Igazítási műterem.

Régi órák, néha drága családi emlékek, meg-
igazítatnak s újak gyanánt allittatnak helyre.
Igazítások ára 5 évi jótállással 1 1/2, 3, 5 egész
10 ftig

Levélbeli megrendelések

postai utánvét vagy az összeg beküldése mel-
lett 24 óra alatt eszközölte nek. Kivántra órák
és lánczok kiválasztás végett utánvét mellett
megküldetnek, s a meg nem tartott darabokért
a pénz visszafizáltatik.

Arám jutányosabbak, mint a legjutá-
nyosabbak bár hol is, s követelményeimmel a
kor színvonalán állók.

Mindazok, kik új órákat óhajtanak rendelni,
Mindazok, kik régi órákat újakkal akarnek
becserélni, kéretnek, hogy czégemhez fordul-
janak.

908 1—3
Sz. 4889. — 1873.

Hirdetmény.

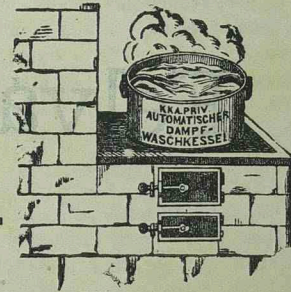
Melynélfogva közetéteik: mikép az
egészségügyi bizottmány javasolta alap-
ján, — miután a Cholera járvány ezen
sz. kir. városban oly mérvben szelidült,
hogy bárminő nagyobb szerű gyülekezet
megtartható; az itten minden év **sep-
tember hó 4-én** tartatni szokott ugy-
nevezett **Rozalia** napi országos vásár,
az azt 3 napon át megelőző baromvásár-
ral együtt leendő megtartását a képviselő-
bizottság mai napon tartott közgyűlésében
meghatározta.

M.-Vásárhely sz. k. város tanácsának
1873. augusztus hó 23-án tartott ülés-
éből.

A városi tanács

Teutsch J. B.
fűszer-, anyag-, festék-,
bőr-, fonal-, mag-,
és
papír-üzlet.
Wheller és Willson-
féle amerikai varró-
gépek, valamint szabók,
czipészkek és szijgyár-
tóknek való eredeti
Howe-gépek
raktára.

Teutsch J. B.
Segesvártt.
Raktára

Teutsch J. B.
első
Segesvártt alapított
rövidáru-tár,
egybekötte
disz-, porcellán-, tü-
kőr-, finom üveg-, Tho-
net-, butor-
és
kézmű-árukkal.
Nagy
lámpa-választék.

a cs. kir. kiv. szabadalm.

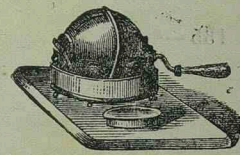
önműködő gőz-moso-katlanoknak

Bode Miksa és társától, főbizományos Európában.

Az önműködő gőz-mosó-katlan minden szövetet megtisztít, legyen
az bár a legvastagabb gyapjupokrócz, vagy a legfinomabb csipke, minden surlás nél-
kül, munka, vegyszerek használata nélkül, csupán szappan és víz használásával.
Szab. laskavágó gépek, husvágó gépek.

Cs. kir. szab. atmosphärikus vaj-gép. Kezesség mellett! édes tejből
vaj 15 perc alatt, minden évszakban.

E vajgép legbecsüendőbb előnye, hogy a tej — az ugynevezett vajiró — tőké
etes édesnek marad.

Golyó kávé-égető.

Kávégépek, kávéőrlok, czukorvágók.

Árjegyzékek ingyen! Használati utasítások ingyen! A varrógépek el-
szállítása díjtalan.

Megrendelések utánvét mellett pontosan eszközölte nek.

727 6—*

Teutsch J. B. Segesvártt.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főtér br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gynlay-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólirt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözyények, rovatos ivék, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárczédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyvnyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NEZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosíttatik.

Gámán János örökösei könyvnyomdája.

135—*